

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

28 февруари 2018 година *

„Преюдициално запитване — Държавни помощи — Регламент (ЕО) № 1998/2006 — Член 35
ДФЕС — Помощ *de minimis* под формата на данъчно облекчение — Национално
законодателство, съгласно което данъчното облекчение не се предоставя по отношение на
инвестирането в производството на продукция за износ“

По дело C-518/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Софийски
градски съд (България) с акт от 26 септември 2016 г., постъпил в Съда на 4 октомври 2016 г., в
рамките на производство по дело

„ЗПТ“ АД

срещу

Народно събрание на Република България,

Върховен административен съд,

Национална агенция за приходите,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състава, C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot
(докладчик), Ал. Арабаджиев и Е. Regan, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от
18 октомври 2017 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за „ЗПТ“ АД, от адв. М. Екимджиев и адв. К. Бончева,
- за Народното събрание на Република България, от Ц. Цачева, в качеството на представител,
- за Върховния административен съд, от Г. Колев и М. Семов, в качеството на представители,

* Език на производството: български.

- за Националната агенция за приходите, от Б. Атанасов и И. Кирова, в качеството на представители,
- за българското правителство, от Е. Петранова и Л. Захариева, в качеството на представители,
- за гръцкото правителство, от S. Charitaki и S. Papaioannou, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от C. Colelli, avvocato dello Stato,
- за Европейската комисия, от L. Armati, П. Михайлова и Е. Manhaeve, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 29 ноември 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до валидността, от гледна точка на член 35 ДФЕС, на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 година за прилагане на членове [107 ДФЕС и 108 ДФЕС] към минималната помощ (ОВ L 379, 2006 г., стр. 5; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 96), както и до тълкуването на тази разпоредба.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между „ЗПТ“ АД, от една страна, и Народното събрание на Република България, Върховния административен съд (България) и Националната агенция за приходите (България), от друга, по повод на искане за обезщетение поради допуснато нарушение на разпоредбите на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Регламент (ЕО) № 994/98 на Съвета от 7 май 1998 година по прилагането на членове [107 ДФЕС и 108 ДФЕС] към някои категории хоризонтална държавна помощ (ОВ L 142, 1998 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 31) в частност оправомощава Европейската комисия да определя с регламент таван, под който се приема, че някои помощи, наричани „de minimis“, или „минимална помощ“, не отговарят на всички критерии по член 107, параграф 1 ДФЕС и съответно не попадат в обхвата на предвидената в член 108 ДФЕС процедура по уведомяване на Комисията.
- 4 Към момента на настъпването на фактите по делото в главното производство отпускането на помощи de minimis се урежда от Регламент № 1998/2006, член 1, параграф 1 от който гласи:

„Настоящият регламент се прилага към помощите, предоставяни на предприятия от всички сектори, с изключение на:

[...]

г) помощите за дейности, свързани с износ за трети страни или държави членки, по-конкретно — помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторски мрежи или с други текущи разходи по експортната дейност;

[...]“.

5 Член 2 от този регламент предвижда:

„1. Приема се, че мерките за помощ не отговарят на всички критерии по член [107, параграф 1 ДФЕС] и следователно са освободени от изискването за уведомление по член [108, параграф 3 ДФЕС], ако изпълняват условията, посочени в параграфи от 2 до 5 от настоящия член.

2. Общият размер на минималната помощ, предоставена на всяко едно предприятие, не може да надхвърля 200 000 EUR за период от три данъчни години. [...] Тези тавани се прилагат независимо от формата на минималната помощ или преследваната цел [...].

[...]“.

Българското право

6 Член 182, алинея 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане (наричан по-нататък „ЗКПО“) в приложимата му за спора редакция гласи:

„Данъчно облекчение, представляващо минимална помощ, не се прилага по отношение на:

[...]

7. инвестирането в активи, използвани в дейности, свързани с износ за трети страни или държави членки.

[...]“.

7 Член 184 от ЗКПО гласи:

„Корпоративният данък се преотстъпва в размер до 100 на сто на данъчно задължени лица за данъчната им печалба от извършваната производствена дейност, включително производство на ишлеме, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. данъчно задълженото лице извършва производствена дейност единствено в общини, в които за предходната година преди текущата има безработица с или над 35 на сто по-висока от средната за страната за същия период;

2. изпълнени са условията по:

а) член 188 — в случаите на минимална помощ;

[...]“.

8 Член 188 от посочения закон предвижда:

„(1) Данъчно облекчение, представляващо минимална помощ, е налице, когато сумата на получените минимални помощи от данъчно задълженото лице през последните три години, включително текущата, независимо от тяхната форма или източник на придобиването им, не превишава левовата равностойност на 200 000 евро [...].

(2) Преотстъпеният данък по чл. 184 трябва да се инвестира в дълготрайни материални или нематериални активи съгласно счетоводното законодателство в срок до 4 години от началото на годината, за която е преотстъпен данъкът.

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 9 Дружеството ЗПТ, учредено съгласно българското право, извършва три производствени дейности, технологично обособени в отделни производствени цехове, а именно производство на профилни и кръгли тръби, студено огънати профили и стоманено-предпазни огради за пътища, производство по горещо поцинковане на детайли и производство по електролитно или студено поцинковане на детайли.
- 10 В данъчната си декларация за 2008 г. ЗПТ посочва, че иска да ползва предвиденото в член 184 от ЗКПО преотстъпване на корпоративен данък в размер на 140 677,51 BGN (около 70 000 EUR).
- 11 С ревизионен акт от 5 март 2010 г. е отказано преотстъпване на данъка, по съображение че инвестициите, за които ЗПТ смята да ползва преотстъпения данък, са направени в цехове, които произвеждат продукция за износ, а съгласно член 182, алинея 2, точка 7 от ЗКПО не се допуска преотстъпване на данък за такива инвестиции.
- 12 На 21 май 2010 г. ЗПТ подава жалба срещу ревизионния акт пред Административен съд Бургас (България). С решение от 12 януари 2011 г. посоченият съд отменя ревизионния акт, като приема, че отказът да се признае право на преотстъпване на данък е неправилен, тъй като не е налице износ на продукция от самостоятелната дейност по електролитно поцинковане на детайли, в която ЗПТ декларира, че иска да извърши изискваните инвестиции, а и четиригодишният срок за инвестиране на преотстъпените средства не е изтекъл.
- 13 С влязло в сила касационно решение от 27 декември 2011 г. Върховният административен съд отменя това съдебно решение и отхвърля жалбата на ЗПТ против ревизионния акт от 5 март 2010 г. След като констатира, че има направени инвестиции в цеха за горещо поцинковане и износ на продукция от този цех, Върховният административен съд постановява, че условието по член 182, алинея 2, точка 7 от ЗКПО за инвестиране в активи, които не са свързани с износ в трети страни или държави членки, не е изпълнено, а при това положение преотстъпването на данък би трябвало да се разглежда като държавна помощ, водеща до нарушаване на конкуренцията във вътрешния пазар.
- 14 ЗПТ предявява иск пред Софийски градски съд (България) срещу Народното събрание на Република България, Върховния административен съд и Националната агенция за приходите, като иска да ангажира отговорността на тези институции за извършени според него от тях нарушения на правото на Съюза. То поддържа, че има право на обезщетение в размер на отказания за преотстъпване данък заедно с лихвите.

- 15 Софийски градски съд се съмнява в съвместимостта на предвиденото от националния законодател ограничение по член 182, алинея 2, точка 7 от ЗКПО с член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006.
- 16 При тези обстоятелства Софийски градски съд решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Имат ли директен ефект и непосредствено действие норми на правото на ЕС с прилагаш характер, какъвто е Регламент № 1998/2006 и ако това е така, нарушава ли тези принципи разпоредба на националното законодателство, която стеснява или ограничава приложното поле на общностната норма?
- 2) Съвместима ли е с конкуренцията на общия пазар държавна помощ под формата на данъчно облекчение, която помощ се инвестира в активи, използвани за производство на продукцията, част от която се изнася за трети страни или държави членки?
- 3) Попада ли производството на изнесена продукция чрез използване на активи, придобити със средства от предоставена държавна помощ в обхвата на дейност, пряко свързана с изнасяните количества по смисъла на член 1, [параграф 1, буква] г) от Регламент № 1998/2006? Ако отговорът е отрицателен, то разполагат ли държавите членки с възможност да предвидят в националните законодателства допълнителни ограничения за износители на продукцията, произведена чрез активи, резултат от инвестиция на данъчно облекчение? Ако отговорът е положителен, как се съотнася тази норма към разпоредбата на член 35 от ДФЕС относно забраната за количествените ограничения на износа между държавите членки, както и всички мерки с равностоен ефект и налице ли е дискриминация и нарушаване свободното движение на стоки?
- 4) Допуска ли разпоредбата на член 1 от Регламент № 1998/2006 да бъде отказано на юридическо лице признаването на право на финансова помощ *de minimis*, произтичащо от правото на ЕС преди изтичането на предвидения в националния закон срок от четири години, в който трябва да бъде направена инвестицията само поради обстоятелството, че в същия период той е инвестирал средства и в други, самостоятелно обособени структури на предприятието му, от които е осъществен износ?“.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 17 Върховният административен съд оспорва допустимостта на преюдициалното запитване.
- 18 На първо място, този съд смята, че то не е нито релевантно, нито необходимо, тъй като запитващата юрисдикция трябва да се произнесе единствено по наличието на явно нарушение на правото на Съюза и на причинно-следствена връзка между това евентуално нарушение и сочените вреди.
- 19 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда въпросите, които са свързани с тълкуването на правото на Съюза и са поставени от националния съд в нормативната и фактическата рамка, която той определя съгласно своите правомощия и проверката на чиято точност не е задача на Съда, се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство, когато проблемът е от

хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. по-специално решение от 22 септември 2016 г., *Breitsamer und Ulrich*, C-113/15, EU:C:2016:718, т. 33).

- 20 В настоящия случай следва да се констатира, че в главното производство ЗПТ иска да ангажира отговорността на българската държава за вреди от решение на Върховния административен съд и поради твърдени нарушения на правото на Съюза от страна на Народното събрание на Република България и Националната агенция за приходите. Същевременно с въпросите си запитващата юрисдикция цели именно да определи дали приложимите в главното производство национални разпоредби са в разрез с нормите на правото на Съюза в областта на държавните помощи или свободното движение на стоки. При тези условия разглежданото тук преюдициално запитване не може да се смята за явно лишено от релевантност.
- 21 На второ място, Върховният административен съд поддържа, че с преюдициалното запитване запитващата юрисдикция цели да издейства преразглеждане на национален съдебен акт, който е придобил сила на пресъдено нещо и не подлежи на оспорване, пък макар и за да отстрани нарушение на правото на Съюза. По същата причина запитването не било преюдициално.
- 22 В това отношение следва да се отбележи, от една страна, че това са доводи по съществото на преюдициалното запитване, а не по допустимостта му. От друга страна, предметът и страните на производството, в което се ангажира отговорността на държавата, не са непременно същите като тези на производството, в което е постановен съдебният акт, придобил сила на пресъдено нещо. Оттук следва, че принципът за силата на пресъдено нещо не е пречка да се признае принципът за отговорността на държавата за вреди от решенията на произнасящите се като последна инстанция нейни съдилища (решение от 30 септември 2003 г., *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513, т. 39 и 40).
- 23 На трето място, преюдициалното запитване накърнявало процесуалната автономия на българските съдилища и определените в българската конституция правила за разпределение на правораздавателните правомощия, тъй като гражданските съдилища, какъвто е запитващият съд, нямат компетентност да установяват неправилност на актовете на административните съдилища.
- 24 От принципа на процесуалната автономия обаче следва, че при липсата на правна уредба на Съюза следва правният ред на всяка държава членка да определя кой съд е компетентен да решава споровете за поправяне на вреди от нарушение на правото на Съюза, произтичащо от акт на национален съд, произнесъл се като последна инстанция (решение от 30 септември 2003 г., *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513, т. 59). В този контекст не е в правомощията на Съда да се произнася по въпроса кой е компетентният съд по искове за обезщетение като предявления пред запитващата юрисдикция (решение от 23 ноември 2017 г., *ЧЕЗ Електро България и Фронтекс Интернешънъл*, C-427/16 и C-428/16, EU:C:2017:890, т. 30).
- 25 На четвърто място, на основание член 94 от Процедурния правилник на Съда Върховният административен съд излага няколко оплаквания за неточност и дори неправилност на преюдициалното запитване от фактическа и от правна страна, липса на връзка с делото в главното производство и необоснованост на запитването.
- 26 Първо, в нарушение на член 94 от Процедурния правилник преюдициалното запитване не съдържа описание на фактите, на които се основава, а в четвъртия въпрос дори били изопачени фактите по главното производство. Следва да се отбележи, че преюдициалното запитване съдържа достатъчно подробно изложение на фактите по главното производство. Що се отнася до твърдението за изопачаване на фактите, то всъщност обхваща дебат относно правната квалификация на обектите на ЗПТ, въпрос, който е от компетентността единствено на запитващата юрисдикция, а и е без значение за отговорите на отправените до Съда въпроси.

- 27 Второ, макар че в самия текст на първия въпрос не са припомнени точно обсъжданите национални разпоредби, нито проблемът, поставян от взаимовръзката им с Регламент № 1998/2006, актът за преюдициално запитване все пак съдържа всички необходими обяснения в това отношение.
- 28 Трето, вторият въпрос, който се отнася до съвместимостта на държавната помощ за изнасяна продукция с конкуренцията във вътрешния пазар, наистина не е точно формулиран. Съдът обаче може при необходимост да преформулира зададените му въпроси, за да бъде полезен със своя отговор (вж. по-специално решение от 17 декември 2015 г., Szemerey, C-330/14, EU:C:2015:826, т. 30).
- 29 В това отношение с втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи до каква степен принципът на свободното движение на стоки е пречка за отпускането на дори минимална помощ за изнасяна продукция. Доколкото съгласно постоянната съдебна практика вторичното право трябва да се тълкува, доколкото е възможно, в съответствие с първичното право на Съюза, принципът на свободното движение на стоки може да повлияе върху тълкуването на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006, до който се отнасят останалите въпроси.
- 30 Четвърто, Върховният административен съд правилно отбелязва, че запитващата юрисдикция не излага изрично причините, поради които в третата част от третия въпрос поставя питане за валидността на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 от гледна точка на член 35 ДФЕС. Тези причини обаче могат да бъдат просто изведени от останалите преюдициални въпроси. Всъщност за националния съд е безспорно полезно да установи дали не е невалидна от гледна точка на член 35 ДФЕС разпоредбата на вторичното право, чието тълкуване е поискал от Съда, за да прецени съвместими ли са с нея приложимите национални разпоредби.
- 31 На пето място, Върховният административен съд смята, че не може да бъде ответник в производство за вреди от евентуално допуснато от него нарушение на правото на Съюза, без по този начин да бъдат нарушени принципът на разделението на властите, изискването за независимост и непредубеденост на съда и установените в българската конституция правила за правораздавателната компетентност и йерархичност.
- 32 Следва да се припомни, че съгласно член 23, втора алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и член 96, параграф 1, буква а) от Процедурния правилник право да представят становища пред Съда в преюдициалното производство имат в частност страните по главното производство. Качеството страна по главното производство, качество, въз основа на което Върховният административен съд получава възможност да представи становище по настоящото дело, обаче е въпрос за преценка единствено на националния съд от гледна точка на националните правни норми. При всички положения страните по главното производство не са длъжни да представят становища пред Съда в преюдициалното производство.
- 33 При тези условия преюдициалното запитване е допустимо.

По същество

По третата част от третия въпрос

- 34 С третата част от третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 е невалиден от гледна точка на член 35 ДФЕС.

- 35 Съгласно член 107 ДФЕС „всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар“. Член 108, параграф 3 ДФЕС предвижда, че „Комисията следва да бъде информирана в разумен срок, който да ѝ даде възможност да представи своето становище по отношение на всякакви планове за предоставянето или изменението на помощта“.
- 36 Съгласно член 109 ДФЕС обаче Съветът на Европейския съюз може да приема подходящи регламенти в частност за да определя условията, при които се прилага член 108, параграф 3 ДФЕС, както и категориите помощи, които са изключени от предвидената в последната разпоредба процедура (вж. в този смисъл решение от 21 юли 2016 г., *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, т. 33). Така Регламент № 994/98 оправомощава Комисията да определя с регламент таван, под който помощите не попадат в обхвата на предвидената в член 108 ДФЕС процедура по уведомяване на Комисията.
- 37 С Регламент № 1998/2006 Комисията определя на 200 000 EUR за период от три години тавана, под който се приема, че държавните помощи не засягат значително търговията между държавите членки и съответно не трябва да ѝ бъдат съобщавани. Този регламент обаче изключва от този режим някои категории помощи, сред които — съгласно член 1, параграф 1, буква г) — „помощите за дейности, свързани с износ за трети страни или държави членки, по-конкретно — помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторски мрежи или с други текущи разходи по експортната дейност“.
- 38 Член 35 ДФЕС забранява количествените ограничения на износа между държавите членки, както и всички мерки с равностоен ефект.
- 39 Преценката на съвместимостта на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 с последно посочените разпоредби налага да се направят три предварителни бележки.
- 40 На първо място, забраната на количествените ограничения на износа и мерките с равностоен ефект важи както за органите на Съюза, така и за държавите членки, поради което на това основание могат да се оспорват норми на вторичното право, включително чрез преюдициален въпрос за преценка на валидността им (вж. в този смисъл решение от 17 май 1984 г., *Denkavit Nederland*, 15/83, EU:C:1984:183, т. 15).
- 41 На второ място, докато член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 се отнася до износа за трети страни или държави членки, член 35 ДФЕС се прилага само за движението на стоки между държавите членки. Следователно в частта, в която се отнася до износа за трети страни, член 1, параграф 1, буква г) от Регламента не може да бъде в противоречие с член 35 ДФЕС.
- 42 На трето място, член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 сам по себе си не въвежда количествени ограничения на износа. Следва обаче да се прецени дали тази разпоредба може да се квалифицира като „мярка с равностоен ефект на количествено ограничение на износа“.
- 43 В това отношение Съдът е постановил, че забраната по член 35 ДФЕС се прилага по отношение на национална мярка, която е приложима към всички оператори с дейност на националната територия и която би могла да засегне повече стоките, които напускат пазара на държавата членка на износа, отколкото пускането в продажба на стоките на националния пазар на посочената държава членка (решение от 21 юни 2016 г., *New Valmar*, C-15/15, EU:C:2016:464, т. 36 и цитираната съдебна практика).

- 44 От това определение следва, че квалификацията „мярка с равностоен ефект на количествено ограничение на износа“ предполага да е налице ограничаващ търговията ефект (решение от 21 юни 2016 г., *New Valmar*, C-15/15, EU:C:2016:464, т. 42). Този ефект може да е дори незначителен (решение от 1 април 2008 г., *Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon*, C-212/06, EU:C:2008:178, т. 52), стига да не е нито твърде несигурен, нито твърде непряк (решение от 21 юни 2016 г., *New Valmar*, C-15/15, EU:C:2016:464, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 45 Предвидената в член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 забрана на помощите, свързани с износа за държави членки, дори когато тези помощи не превишават прага de minimis, сама по себе си обаче няма ефект върху търговията, доколкото просто изисква от държавите членки да не отпускат определен вид помощи. Следователно тази разпоредба не може да представлява забранена от член 35 ДФЕС мярка с равностоен ефект на количествено ограничение на износа.
- 46 Същевременно най-вече от основните правила на вътрешния пазар и от общия режим на помощите, който е част от тях, следва, че изключването на помощите за износа от приложното поле на Регламент № 1998/2006 е оправдано от самата цел на член 107 ДФЕС. Всъщност съгласно този член държавната помощ е несъвместима с вътрешния пазар, „доколкото засяга търговията между държавите членки“. Помощите за износа обаче, дори когато са в скромнен размер, по дефиниция са сред помощите, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки — както пряко, като осигурят конкурентно предимство на изнасяната продукция, така и непряко, като предизвикат симетрични контрамерки от страна на останалите държави членки за компенсиране на това конкурентно предимство. Както изтъкна Комисията в съдебното заседание, да се допуснат такива помощи, би било особено вредно за функционирането на вътрешния пазар.
- 47 Оттук следва, че член 35 ДФЕС не може да оправдае мярка, която е в противоречие с член 107 ДФЕС. Всъщност съображенията, поради които Съдът е постановил, че разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно държавните помощи не могат да служат за ограничаване на действието на правилата на Договора относно свободното движение на стоки, обосновават и реципрочния извод, а именно че тези разпоредби и тези правила имат една и съща цел — да осигурят свободното движение на стоки между държавите членки в нормални условия на конкуренция (решения от 5 юни 1986 г., *Комисия/Италия*, 103/84, EU:C:1986:229, т. 19 и от 20 март 1990 г., *Du Pont de Nemours Italiana*, C-21/88, EU:C:1990:121, т. 19—21).
- 48 Ето защо на третата част от третия въпрос следва да се отговори, че при разглеждането ѝ не се установяват обстоятелства, които да засягат валидността на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006.

По първия и втория въпрос, първите две части от третия въпрос и четвъртия въпрос

- 49 С първия и втория въпрос, с първите две части от третия въпрос и с четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредби на националното право като приложимите в главното производство, съгласно които данъчно облекчение, представляващо минимална помощ, не се предоставя по отношение на инвестирането в активи, използвани в дейности, свързани с износ.

- 50 На първо място, следва да се подчертае, че разпоредбите на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 трябва да се поставят в общия контекст на този регламент, който има за цел да допусне дерогация — за държавните помощи с ограничен размер — на правилото, че Комисията трябва да бъде уведомявана за всяка помощ, преди същата да бъде приведена в действие.
- 51 Член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 има за цел да ограничи възможния обхват на тази дерогация, като изключи от него помощите за износ. В този смисъл тази забрана представлява завръщане към закрепения в Договора принцип за забрана на държавните помощи. Следователно тя не бива да се тълкува стеснително.
- 52 На второ място, следва да се припомни, че Регламент № 1998/2006 в никакъв случай няма за цел, а и впрочем не би могъл законно да има за резултат, нито да задължи държавите членки да отпускат определени помощи, нито да ги задължи да използват всички създадени от него възможности за дерогация.
- 53 Именно с тези уговорки трябва да се отговори на въпросите на запитващата юрисдикция.
- 54 Членове 184 и 188 от ЗКПО разрешават преотстъпване на данък в размер под тавана, определен с Регламент № 1998/2006, в полза на предприятията, извършващи производствена дейност в община, в която безработицата е значително над средната за страната, при условие че инвестират преотстъпените средства там в срок от четири години от началото на годината, за която е преотстъпен данъкът. Съгласно член 182, алинея 2, точка 7 от ЗКПО данъчното облекчение не се прилага „по отношение на инвестирането в активи, използвани в дейности, свързани с износ“. По този начин Република България е искала да се съобрази с член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006, който изключва от обхвата на правилото *de minimis* помощите, които биха облагодетелствали износа.
- 55 Член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 не изключва всички помощи, които биха могли да имат отражение върху износа, а единствено помощите, които по самата си форма имат за пряка цел да подпомогнат продажбите в друга държава. За такива се смятат единствено помощите, „пряко свързани с изнасяните количества“, със създаването и функционирането на дистрибуторски мрежи или с други текущи разходи по експортната дейност.
- 56 Оттук следва, че ако не се определя по основание и размер под една или друга форма от количеството изнасяна продукция, помощта за инвестициите не е сред „помощите за дейности, свързани с износ“ по смисъла на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006, и следователно не попада в приложното поле на тази разпоредба дори ако така подпомаганите инвестиции позволяват да се разработва предназначена за износ продукция.
- 57 В обратния случай, тоест ако се определя от количествата изнасяна продукция и съответно попада в приложното поле на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006, помощта за инвестициите е изключена от обхвата на правилото *de minimis*. Така тълкувани, разпоредбите на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 не са пречка за разпоредби на националното право като член 182, алинея 2, точка 7 от ЗКПО, при положение че националният съд тълкува последните, както позволява текстът им, като съдържащи същото изключение.
- 58 Ето защо на първия и втория въпрос, на първите две части от третия въпрос и на четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска разпоредби на националното право като приложимите в главното производство, съгласно които данъчно облекчение, представляващо минимална помощ, не се предоставя по отношение на инвестирането в активи, използвани в дейности, свързани с износ.

По съдебните разноси

- 59 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) При разглеждането на третата част от третия въпрос не се установяват обстоятелства, които да засягат валидността на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 година за прилагане на членове [107 ДФЕС и 108 ДФЕС] към минималната помощ.
- 2) Член 1, параграф 1, буква г) от Регламент № 1998/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска разпоредби на националното право като приложимите в главното производство, съгласно които данъчно облекчение, представляващо минимална помощ, не се предоставя по отношение на инвестирането в активи, използвани в дейности, свързани с износ.

Silva de Lapuerta

Fernlund

Bonichot

Арабаджиев

Regan

Постановено в публично съдебно заседание в Люксембург на 28 февруари 2018 година.

Секретар
A. Calot Escobar

Председател на първи състав
R. Silva de Lapuerta